

Beste collega's, beste vrienden, dames en heren,

De eerste negen maanden van de nieuwe legislatuur waren, om het zacht uit te drukken: niet eenvoudig. En ook al was de aftrap voor de interne staatshervorming reeds gegeven voor de zomer van 2012, de wedstrijd kwam maar op kruissnelheid tijdens de lange, voorbije winter. Zoals genoegzaam bekend, is er al veel inkt gevloeid over die interne staatshervorming al komt het strikt genomen neer op een rationele beleids- en afsprakennota tussen de drie bestuursniveaus. Vlaanderen spreekt af met de lokale besturen en de provincies welke taken door wie, hoe en wanneer zullen worden gerealiseerd. Op zich een nobel en juist streven dat al jaren de wandelgangen teisterde als het 'kerntakendebat'. Geen weldenkende burger kan het betreuren dat elk bestuursniveau zich – uitgerekend- over dié beleidszorgen bekommert waarvoor het, het best geplaatst is. Om ons maar meteen tot het Cultuurbeleid te beperken is enige helderheid in het bos en de bomen van cultuursubsidies, culturele infrastructuur en de spreiding van kunst en cultuur welkom. Op heldere dagen lijkt het er namelijk op dat de drie beleidsniveaus in Vlaanderen – gemeenten, provincies en de Vlaamse Gemeenschap- allemaal voor alles verantwoordelijk zijn. Vrijwel alle cultuur- en kunstenhuizen krijgen én Vlaamse, én provinciale én stedelijke subsidies. Ze onderhouden en optimaliseren hun infrastructuur met gemeenschapsgeld vanuit diverse kanalen. Een museum zoals het gerenommeerde Groeninge in Brugge is nochtans een écht stedelijk museum terwijl het MU.Zee in Oostende het label provinciaal draagt. En restauratiepremie's voor beschermde monumenten werden tot op vandaag netjes verdeeld via de zogenaamde koppelsubsidies. En zowat elk bestuursniveau

organiseert zijn eigen festivals, reikt zijn eigen cultuurprijzen uit en voert een eigen, geprofileerd pro-actief cultuurbeleid met vaak nieuwe initiatieven. Gemeenschapsgeld stroomt op die wijze van niveau naar niveau in alle richtingen. Er mocht dus inderdaad wat meer transparantie komen en wat meer lijn worden getrokken in het Cultuurbeleid van dit land. En zo werden de kerntaken herverdeeld en werd gestart met het uittekenen van een complementair cultuurbeleid waarbij finaal niet minder maar méér mogelijk wordt voor onze actoren.

Op papier klinkt dit mooi en bijna als vanzelfsprekend. In de wereld van praktijk en uitvoering ligt het, zoals te verwachten allemaal iets gecompliceerder en moeilijker. Ik ga jullie vandaag niet nodeloos vervelen met een verhaal van open en gesloten taakstellingen en financiële transfers onder het neologisme van de "verevening". Wie zich daartoe geroepen voelt, kan honderden pagina's aan documenten consulteren op de webpagina's van de Vlaamse Gemeenschap. Wat telt is het resultaat van negen maanden onderhandelen. Wat houden finaal de nieuwe spelregels in en vooral wat zijn de gevolgen voor ons cultuurveld?

Ik kan alvast meegeven dat de sleutel van dit hele kerntakendebat er voor mij alvast op neerkomt dat een betere afstemming níét hoeft te betekenen dat er MINDER niveaus participeren aan het cultuurbeleid, maar dat ze vooral MEER in overleg treden over wat ze samen kunnen doen. De grote vrees dat de provincies niet langer een cultuurbeleid mochten uitwerken en het cultuurveld niet langer mochten ondersteunen bleek snel ongegrond. Integendeel, zoals – uit wat volgt zal blijken wordt de komende jaren in de kustprovincie niet bespaard noch op de cultuurbudgetten, noch op inzet van personeel in de culturele dienstverlening. Naar verluidt staan we daarmee alleen in Vlaanderen en we zijn daar bijzonder

fier op. Fier zijn als West-Vlaming; het is voor velen nog altijd wennen maar het komt.

De deputatie heeft de voorbije halve eeuw een cultuurbeleid uitgewerkt en gerealiseerd dat gedragen werd door drie basisbegrippen: initiëren, coördineren en stimuleren en dit in de wetenschap dat verandering en continuïteit eerder complementair werken dan elkaar uitsluiten. De komende zes jaren gaan we verder op dit élan met weliswaar gewijzigde spelregels maar méér dan ooit vanuit het uitgangspunt dat initieel de noden in het cultuurveld worden opgespoord en de hiaten binnen creatie en spreiding zo optimaal als mogelijk worden geredieerd.

Collega's, beste vrienden, binnen de krijtlijnen van de nieuwe afspraken stellen wij u graag een cultuurvisie voor die zich vertaalt in 10 krachtlijnen die op hun beurt het cultuurbeleid zullen schragen. De sokkelgedachte waarop onze visie rust is zondermeer de ambitie om in samenspraak met de steden, de gemeenten en Vlaanderen, het verschil te maken binnen het culturele veld in West-Vlaanderen.

Laat me toe de tien krachtlijnen te formuleren en – in wat volgt- meer in detail en concreet te focussen op elke ambitie afzonderlijk:

1. Inzetten op menselijk kapitaal. De cruciale rol benadrukken van creatie binnen een kenniseconomie in het algemeen en van artistieke creatie binnen residenties in het bijzonder;
2. Het benadrukken van de nood aan kritische massa via de pro-actieve ondersteuning van de sociaal-artistieke praktijken en de circusateliers;

3. Inzetten op het fijnmazig netwerk van amateurkunsten en de bibliotheekwerking. Het belang van cultuur en kunsten als humus voor het sociale weefsel kan nooit worden overschat;
4. Anticiperen op de digitale toekomst in het algemeen en de uitbouw van onze cultuurdatabanken in het bijzonder;
5. Permanente aandacht voor het belang van ons collectief geheugen dat zich vertaalt in een dynamisch museum- en depotbeleid, een optimaliseren van de Monumentenwacht en de collectievorming binnen onze provinciale bibliotheek Tolhuis.
6. Focussen op het DNA van onze kustprovincie dat zich vertaalt in 4 uitzonderlijke en unieke thema's, met name de kust, ons agrarisch verleden, de vlasindustrie en de Grote Oorlog;
7. Een intensief uitwerken van de Herdenking van de Grote Oorlog met het accent op duurzaamheid van de waarden en het cruciale belang binnen deze context van de artistieke creatie;
8. *Glokaal* denken en handelen en opportuniteiten uitwerken en realiseren met partner- en grensregio's;
9. Het stimuleren en waarderen van het creatieve veld via drie cultuureglementen en een dynamische aanpak van onze cultuurprijzen;
10. Een heldere communicatie en een transparant beleid via een vernieuwde website voor het cultuurveld.

Ik ga nu graag wat dieper in op de diverse ambities.

West-Vlamingen kom je vooral tegen buiten West-Vlaanderen. Studies tonen aan dat de fameuze *braindrain* vanuit de kustprovincie een realiteit is al moeten we dat nu ook weer niet overdrijven. Anderzijds is het genoegzaam bekend dat

haarden van creativiteit op termijn het sociale en economische leven stimuleren en als magneten jong talent aantrekken. Het komt erop aan een context te creëren waarin die artistieke praktijken kunnen gedijen en waarin die creatieve cellen zich kunnen ontplooiën. Vandaag gebeurt dit natuurlijk al binnen de reguliere werking van een aantal kunstenhuizen en enkele pioniers binnen het hoger onderwijs. Ik denk daarbij in eerste instantie aan het netwerk om en rond de Budafabriek in Kortrijk. Vanuit de Provincie willen wij daar de komende jaren aanvullend een aantal specifieke residenties aan toevoegen en waar opportuun een sturende en coördinerende rol op ons nemen. Eerst en vooral komt er naast de residentiewerking binnen onze kunsthall Be-Part in Waregem een schrijversresidentie in het vernieuwde Lijsternest in Anzegem en dit met ingang van de lente volgend jaar. Het beschermde Lijsternest zal een dubbele functie krijgen: enerzijds een museale invulling als biotoop van Streuvels en anderzijds een dynamische schrijversresidentie voor auteurs uit de Lage Landen. Een meer 'juiste' invulling van het schrijvershuis is nauwelijks denkbaar. Ik sluit niet uit dat nog meer residentie-initiatieven kunnen volgen met de bedoeling onze kustprovincie te profileren als een regio waar kunstenaars niet alleen welkom zijn maar creativiteit hoog op de agenda staat. Momenteel wordt het provinciale kunstenevenement BEAUFORT vernieuwd en opgefrist uitgetekend door mijn diensten. Ook hierop zal het nieuwe residentiebeleid zijn invloed hebben. Misschien moet onze ambitie nog hoger liggen en moet er werk gemaakt worden van een Hoger Instituut voor Kunsten, een samenwerking tussen het hogere kunstenunderwijs en de profit-sector?

En dit sluit dan weer naadloos aan bij mijn tweede ambitie. Naar verluidt is het een kenmerk van beschaving wanneer een samenleving niet alleen kritiek toe laat maar het vooral zelf organiseert. Dit mag dan zéér twintigste-eeuws klinken,

in deze tijden waarin enkel de markt en de financiële noteringen als referentie gelden, is er meer dan ooit nood aan tegenstemmen. Tegenstemmen in de marge maar pal gericht op het centrum vinden we helaas nog enkel binnen artistieke praktijken nu ook ons onderwijssysteem de weg van het marktprincipe is ingeslagen. Tegenstemmen en aandacht voor vergeten of vaak niet aanwezige doelgroepen waarbij mensen uit kansarme milieus worden bereikt via cultuur- en vrijetijdsparticipatie. Het blijft cruciaal binnen ons cultuurbeleid omdat ik ervan overtuigd ben dat actieve participatie tot meer zelfvertrouwen en meer sociale contacten leidt en de sociale cohesie versterkt. Sociaal-artistieke praktijken belichamen die bezorgdheid maar vallen vaak buiten de aandacht van Vlaanderen wegens té specifiek en te kleinschalig. Daarnaast blijven ze een luis in de pels van het lokale beleid die de subsidiëring van dergelijke kritische stemmen moeilijk kunnen legitimeren. Vandaar mijn overtuiging dat pro-actief inzetten op sociaal-artistieke praktijken gespreid over de Provincie, een kerntaak van ons cultuurbeleid kan en moet zijn. Ook het belang van circusateliers die zéér laagdrempelig werken, kan in deze moeilijk worden overschat. In het bijzonder de recente initiatieven onder de noemer 'Sociaal circus' met aandacht voor inclusie en integratie van kinderen met sociale, fysieke en mentale beperkingen, kan op mijn bijzondere aandacht rekenen. We roepen het veld op om samen pro-actief initiatieven uit te werken om die tegenstemmen méér kansen en mogelijkheden te geven.

Finaal komt het erop neer de humus voor het sociaal weefsel te bewaken en te optimaliseren. Twee ingrediënten binnen die humus kunnen moeilijk worden overschat en verdienen beleidsaandacht, met name de amateurkunsten en de bibliotheekwerking. Amateurkunstenaars zijn per definitie vrijwilligers. Niks moet maar juist daardoor kan er des te meer. West-Vlaanderen kent een

verdichting van amateurinitiatieven waar binnen- en buitenland ons om benijdt, niet alleen vanuit kwantitatief standpunt maar evenzeer vanwege de kwaliteit van de geleverde prestaties. De diverse amateurinitiatieven zullen voor hun projecten als vanzelfsprekend kunnen inschrijven op de drie cultuurreglementen die ik verder uitvoerig zal toelichten. Daarnaast, en dat lijkt me minstens even belangrijk, heeft de provincie een traditie uitgebouwd in de organisatie van de zogenaamde wedstrijden. Zo kennen wij *concours* voor onze theaterverenigingen, voor onze koren en voor onze harmonieën, fanfares en brassbands. Eind vorig jaar vond de finale van de muziekensembles plaats in het Concertgebouw in Brugge met als 1ste laureaat de Koninklijke Stadsfanfares van Izegem. Ik mag ietwat chauvinistisch zeggen, 'mijn' fanfare uit Izegem. En begin juni, net voor de zomer, mocht ik in Antigone in Kortrijk de finale openen van onze West-Vlaamse theaterverenigingen. Niet écht een wedstrijd maar een week lang genieten van het beste en meest energieke amateurtheater binnen onze provincie. En sinds enkele weken zijn de kandidaten bekend voor de nieuwe wedstrijdcyclus van onze koren. Het is duidelijk dat West-Vlaanderen bruist van theater en muziek. Een cyclus van de eerste voorrondes tot de uiteindelijke finale neemt momenteel vier kalenderjaren in beslag. Ik heb mijn cultuurdienst gevraagd om dit te intensifiëren tot cycli van drie jaren waardoor we nog dynamischer en intenser het amateurgebeuren kunnen enthousiasmeren.

Beste collega's, de diverse decreten op het lokaal cultuurbeleid hebben onder de noemer 'streekgericht bibliotheekbeleid' altijd en expliciet de provincies als het uitgelezen niveau voor de ondersteuning van de gemeentelijke openbare bibliotheken naar voor geschoven en gaven de provincies de kans daar autonoom invulling aan te geven. Al 35 jaar speelt de provincie een cruciale rol in de subsidiëring van de openbare bibliotheken, een opdracht die aangegrepen werd

om een coördinerende werking en bovenlokale initiatieven op te zetten. Dit kreeg concreet vorm in WINOB, een West-Vlaams Netwerk van Openbare Bibliotheken. De kern daarvan werd en wordt gevormd door de provinciale centrale catalogus, waaraan ook een gemeenschappelijke bibliotheekpas en het uitbouwen van interbibliothecair leenverkeer verbonden waren. Zeker met de introductie van het internet op het einde van de vorige eeuw, werd de basisdoelstelling het aanbieden van een kader voor samenwerking en schaalvergroting van het openbare bibliotheekwerk. De grootste prioriteit werd gegeven aan het aanbieden van technologische ondersteuning in de vorm van de ontwikkeling van een PBS of een provinciaal bibliotheekstelsel dat voortbouwde op de ervaringen van WINOB en in 2010 in een nieuwe webcatalogus resulteerde. Andere aandachtspunten zijn het aanbieden van vorming voor de bibliotheeksector, het organiseren van streekgerichte samenwerkingsverbanden, het versterken van de doelgroepenwerking en het ondersteunen van publiekswerking. Met het in 2008 opgestarte 'traject Delphi' werd de bibliotheeksector vertrouwd met het 'vraaggericht werken' en met de introductie van RFID of de Radio Frequency Identification, zijnde een systeem van zelfontlening waarbij maximaal wordt ingespeeld op de verwachtingen van de hedendaagse bibliotheekbezoeker.

Beste vrienden, we staan meer dan ooit aan de vooravond van een digitale samenleving met mogelijkheden en veranderingen waarvan we momenteel slechts het begin ervaren. Het fysieke boek en de traditionele bibliotheek zal morgen niet verdwijnen maar dat het lezen en de bibliotheekervaring drastisch zullen wijzigen; daarover bestaan geen twijfels meer. De blauwdrukken voor de digitale bibliotheek en WINOB digitaal liggen op tafel en de komende weken en maanden zal afgesproken worden hoe we samen met Vlaanderen en de lokale besturen deze cruciale uitdaging zullen aanpakken. Dat de provincie hierin een

sleutelrol zal spelen, staat buiten elke twijfel. Dat we dit complementair zullen aanpakken met de andere bestuursniveaus staat eveneens vast. Dit najaar nog, zullen we de krijtlijnen uittekenen, de taken en verwachtingen formaliseren en erover waken dat het mooie werk dat de voorbije decennia werd gepresteerd, behouden en gecontinueerd wordt.

Het fameuze PBS-systeem, collega's, is maar één van de digitale cultuurdatabanken die de laatste jaren binnen de dienst Cultuur van de provincie operationeel werd.

E-cultuur in het algemeen en digitalisering in het bijzonder grijpen steeds meer in op de werking van culturele organisaties zoals bibliotheken, archieven, musea en bewaarinstellingen. Dit hoeft geen betoog. Het aanbod van allerlei systemen voor communicatie, registratie en ontsluiting is de laatste jaren dermate gegroeid dat een keuze van geschikte software niet evident was en is voor een gemeente of eender welke culturele instelling of kunstenhuis. Een grote uitdaging voor de nabije toekomst lijkt me dan ook het op elkaar afstemmen van al die verschillende cultuurdatabanken.

Onze provincie wil hierin een voortrekkersrol spelen en heeft daar de laatste jaren dan ook sterk op ingezet. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de dienst cultuur en de Provinciale Archiefdienst vanuit hun intermediaire positie de verschillende gebruikers en culturele actoren kunnen samenbrengen en afstemming stimuleren. Daarbij komt dat het provinciaal bestuursniveau uitermate geschikt is om van op voldoende afstand een totaalbeeld en visie te behouden. Ik beschouw het als een schoolvoorbeeld van een beleidsmix van én initiëren én coördineren én stimuleren.

Daarnaast ontwikkelden de dienst cultuur en de Archiefdienst zelf instrumenten om het digitale beheer van culturele informatie en data mogelijk te maken. En dit om tegemoet te komen aan de permanente vraag van de culturele actoren om zélf een digitaal instrumentarium op maat aan te maken of om te adviseren over software en systemen.

Dit resulteerde tot – op dit moment- de realisatie van vier cultuurdatbanken, met name:

- Het daarnet reeds aangehaalde Provinciaal Bibliotheekstelsel of PBS;
- Het Probat –wat staat voor Provinciaal beheerprogramma voor Archief-toepassingen- voor onze lokale en intergemeentelijke archieven;
- Erfgoedinzicht, dé erfgoeddatbank voor West- en Oost-Vlaanderen voor erfgoedactoren en collectiebeheerders;
- En tenslotte Beeldbank West-Vlaanderen voor onze erfgoedactoren die historisch beeldmateriaal over West-Vlaanderen beheren.

Deze instrumenten hebben zich afzonderlijk de voorbije jaren ontwikkeld en hebben hun nut bewezen. Vanaf nu hebben we de ambitie om dit brede aanbod van de Provincie op elkaar af te stemmen, te kaderen binnen een centrale visie en aan te sturen vanuit een daartoe, nieuw opgerichte “digitale cel cultuur”.

In juni vonden reeds op drie locaties infodagen plaats omtrent het aanbod van de Provinciale Cultuurdatbanken. Op die informatiedagen kwamen 115 deelnemers opdagen, een mooie start maar wie onze kaart van West-Vlaanderen bekijkt met de actuele spreiding van onze datbanken, ziet en weet dat er nog veel werk aan de winkel is.

Met erfgoedinzicht en de Beeldbank, collega's, heb ik reeds kort verwezen naar ons collectief verleden en de noodzaak aan een permanente aandacht voor ons collectief geheugen dat zich vertaalt in een dynamisch museum- en depotbeleid, een optimaliseren van de Monumentenwacht en de collectievorming binnen onze provinciale bibliotheek, het Tolhuis.

De dynamiek van een museumbeleid evoceert zich als vanzelfsprekend in de eerste plaats in de werking van de eigen instellingen. Dat MuZEE de laatste jaren exponentieel haar expertise heeft opgebouwd en een voorbeeldwerking op dit vlak heeft ontwikkeld, staat buiten elke discussie. Met als side-kicks de creatieplek Be-Part en straks de nieuwe schrijversresidentie in het Lijsternest, vormt MuZEE een artistieke tripartite waarmee de provincie meer dan ooit op de voorgrond kan treden én in de reguliere werking én waar het unieke evenementen betreft. Ik denk dan speciaal aan de vijfde editie van Beaufort in 2015 waarin het domein Raversyde een centrale rol zal spelen. Raversyde is wellicht het meest bekende en tegelijk minst aanwezige provinciale domein bij onze bevolking. Iedereen kent de voormalige verblijfplaats van Prins Karel en wie heeft zich nooit afgevraagd wat er zich toch allemaal bevindt achter die fameuze Atlantikwall langs de Zeedijk ? De komende jaren gaan we er alles aan doen om die magistrale 50 hectaren natuur- en cultuurgebied maximaal te ontsluiten. Raversyde speelt een sleutelrol in de aandacht voor onze kust; een aandacht die verder moet en zal gaan dan de noodzakelijke strikt toeristische focus op die unieke kuststrook.

De kust omschrijf ik graag als één van de vier aminozuren die het culturele DNA van onze provincie vormen. Samen met ons agrarisch verleden, de Grote Oorlog en de vlasindustrie vormt de kust een uniek aggregaat dat onze provincie onderscheidt van de Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg.

Marketeers zouden spreken van USP's of Unique Selling Propositions. Het is duidelijk, collega's, dat ik de komende jaren met de nodige realiteitszin en haalbaarheid bijzonder wil inzetten op dit DNA. De Herdenking van de Grote Oorlog zal daarin een centrale plaats nemen, waarover straks meer. Met de opening van het vernieuwde museum over de vlasindustrie en -cultuur in Kortrijk kunnen we daar straks multidisciplinair op werken en recent is een plan goedgekeurd om eindelijk te starten met de digitale registratie van onze agrarische collecties.

Het agrarisch erfgoed draagt een enorm cultureel, maatschappelijk, economisch en toeristisch potentieel in zich. Het is belangrijk omwille van het verhaal dat het vertelt, met name de geschiedenis van succesvolle, maar ook ingrijpende economische en maatschappelijke ontwikkelingen op het platteland, de landbouw en in de voedselketen. Dit erfgoed is cruciaal omdat het verwijst naar de *roots*, de wortels van de meeste West-Vlamingen van vandaag en omdat het een beeld geeft van het leven van alledag op het platteland. Vroeger en nu. Dagelijks begeven wij ons met zijn allen bovendien doorheen een landschap dat mee is vormgegeven door de agrarische activiteit van de voorbije eeuwen.

Centraal in dit grootse digitale project staat de registratie van de collecties met landbouw- en ambachtelijke voorwerpen, werktuigen en machines. Naast onze eigen collectie in Bulskampveld, staan de landbouwcollecties van Heuvelland, Bissegem en Alveringem op het programma. Met de definitieve fysieke beschrijving en digitale verwerking van de vele duizenden objecten wordt meteen de basis gelegd voor een collectie- en beleidsplan van deze collecties. En kan finaal worden uitgetekend hoe dit alles voor het grote publiek kan worden ontsloten. Op een eigentijdse en wervende manier.

Beste collega's, de afspraken binnen de interne staatshervorming hebben, nog intensiever dan vroeger, de functie van diverse consulentschappen aan de provincie toegewezen. Het principe van het consulentschap komt – kort door de bocht- neer op het adviseren en begeleiden van onze erfgoedinstellingen in hun professionaliseringsproces. Met de museum- en archiefconsulent zijn jullie al jaren vertrouwd, de nieuwe afspraken beklemtonen vooral de cruciale rol van de depotconsulenten. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de regierol die het erfgoeddecreet reserveert voor de provinciale depotwerking. Enerzijds zullen wij de komende jaren twee gloednieuwe regionale erfgoeddepots bouwen en waar mogelijk als partner optreden in de realisatie van andere, vergelijkbare depotinitiatieven. Daarnaast zullen onze twee depotconsulenten permanent ter beschikking staan voor advies, begeleiding op maat en vorming voor depotinitiatieven van lokale besturen en organisaties. Bovendien wil ik hier expliciet meegeven dat binnen het vernieuwde erfgoedreglement -waarover straks meer- een subsidiemogelijkheid is voorzien voor projecten ter bewaring en registratie van West-Vlaamse erfgoedcollecties. Enerzijds gaat het om een meerjarige investeringssubsidie voor bovenlokale depotinfrastructuren en anderzijds om een éénjarige projectsubsidie voor registratieprojecten. Het moge duidelijk zijn, beste collega's, dat de dynamiek voor een krachtig museum- en depotbeleid hiermee is gegarandeerd. Met een uitstekende Monumentenwacht die preventief, letterlijk ons beschermd patrimonium bewaakt en in de gaten houdt staat de deputatie tenslotte borg voor een permanente aandacht voor dit, specifieke *versteende* collectief geheugen.

Geheel dit collectief geheugen vindt u trouwens geboekstaafd terug in de erfgoedcollectie Westflandrica die actief beheerd wordt door onze Provinciale Bibliotheek in het Tolhuis. Volgend jaar 50 jaar jong, zullen we met gepaste trots

aandacht besteden aan deze merkwaardige, rijke informatiebron van onze provincie en zijn 22 steden en 42 gemeenten.

En dan is er de oorlog, de Grote Oorlog. Helaas, maar anderzijds ook gelukkig, nooit weggeweest en de komende jaren meer dan ooit in de aandacht. De Westhoek IS de oorlog en met de lancering van het project "Oorlog en Vrede in de Westhoek" in 2002 gaf het toenmalige provinciebestuur expliciet te kennen dat ze, ik citeer: "het geheel aan inspanningen omtrent de bewaring en de beleving van de herinnering aan de Eerste Wereldoorlog in de Westhoek wilde stimuleren, coördineren en begeleiden". Het voorbije decennium is er – vaak met Europese fondsen- onwaarschijnlijk veel werk verricht. De provincie positioneerde zich hiermee in de aanloop naar wat zich als een van de grootste cultuur- en erfgoedevenementen aankondigt als een intermediair aanspreekpunt dat samen met de hogere overheden en de lokale besturen werk maakt van een gecoördineerde aanpak van deze voorbereidingsperiode. We zijn ons terdege bewust van minder integere, commerciële sluiptwegen die deze bij uitstek serene gebeurtenis kunnen vergiftigen. En een feest, laat staan een jubileum lijkt me ook al geen gepaste omschrijving om de massamoord van een eeuw terug te omschrijven. 'To Go West' betekent in se zoveel als sterven en tijdens de Grote Oorlog kreeg dit een nare, bijkomende betekenis. Vandaar dat **Gone West** de uitgelezen naam werd voor de artistieke herdenking van de oorlogsjaren in de Provincie. Volgende week dinsdag, 17 september geven wij het startschot met een studiedag over de invloed van de Grote oorlog op het artistieke gebeuren van de twintigste eeuw. Sinds kort kunt u zich informeren over het Gone West evenement op www.gonewest.be . Zoals u zal merken staat centraal in het project het opstellen van de namenlijst van alle oorlogsdoden in België. De fameuze lijst van 600.000 burgers en militairen. Vertrekkende van deze

namelijst wordt een artistiek-cultureel programma uitgewerkt dat alle disciplines en artistieke praktijken engageert. De anti-oorlogsfilosofie staat centraal en ja, een uitgelezen gezelschap van grote namen uit binnen- en buitenland zal nieuwe creaties presenteren op al even uitgelezen sites en merkwaardige plekken.

Een oorlog herdenken veronderstelt een serene attitude die wars van elke ideologie finaal focust op de duurzaamheid van menselijke waarden waar helaas voortdurend voor gestreden moet worden. We zullen er alles aan doen om de integriteit en sereniteit van deze *Centenaire* te bewaken en te garanderen.

Daarnet kwam het engagement vanuit het buitenland reeds ter sprake. De Grote Oorlog was meer dan ooit een internationale gebeurtenis; een dimensie die vaak nog wordt onderbelicht. De wereld is sindsdien kleiner en kleiner geworden. Eén groot dorp. En ook al zijn wij, territoriumbepaald, met ons West-Vlaanderen bezig, het beleid kan niet anders dan *glokaal* denken. *Glokaal* heb ik niet teruggevonden in de Dikke Vandale, noch in het Groene Boekje. Met andere woorden, het behoort niet tot de Nederlandse taal en toch, het is een prachtig neologisme. Iets wat *glokaal* is, is tegelijkertijd kosmopolitisch en regionaal. Het verbindt het globale met het lokale. Het spreekt de internationale gemeenschap aan maar is op en top een lokale invulling, volledig gestemd vanuit de plaatselijke cultuur. Het lijkt me de enige, juiste benadering voor ons cultureel beleid. Gone West ademt een *glokale* attitude maar ook de initiatieven die we hopen te realiseren met actoren in de grensregio's Zeeuws-Vlaanderen en Nord-Pas-de-Calais moeten vanuit dezelfde spirit vertrekken. Ik denk dan in het bijzonder aan een initiatief als *Buren bij Kunstenaars/Portes ouvertes des ateliers d'artistes* of de volgende Beaufort-editie waarbij we trachten de grensregio's

actief te betrekken. Niemand zal het belang van de grensoverschrijdende samenwerking betwisten en zeker nu Europa minder dan ooit cultuur op de agenda plaatst, moeten we pro-actief partners zoeken om binnen een internationaal kader onze ambities te realiseren.

Beste collega's, uit wat ik heb geschetst, blijkt zonder meer dat onze provincie toonaangevend is waar het cultuurcreatie en de aanwezigheid van relevante kunsten- en erfgoedactoren betreft. Ik denk daarbij spontaan aan de jaarlijkse culturele output van onze vier centrumsteden, onze festivals en muziekclubs en het indicatieve werk binnen onze erfgoedcellen. De meeste professionele actoren kunnen daarbij rekenen op structurele middelen hetzij via een Vlaams decreet, hetzij via stedelijke overeenkomsten. Zoals genoegzaam bekend, zal de provincie vanaf 2014 géén structurele middelen meer vrij maken voor organisaties die voor hun reguliere werking middelen ontvangen vanuit Vlaanderen of vanuit lokale besturen. Het culturele veld zal wél verder kunnen rekenen op subsidies voor projecten met een duidelijke meerwaarde voor onze provincie. De nieuwe afspraken vroegen ook om een nieuwe aanpak. De voorbije decennia waren binnen ons cultuurbeleid stap voor stap een kleine dertig reglementen ontstaan en operationeel. Al deze reglementen vormden initieel een pragmatisch antwoord op reële behoeften en noden vanuit het veld. Hun nut en belang, in het verleden, kan moeilijk worden overschat; vandaag echter, vraagt de gewijzigde situatie én binnen het beleid én binnen het veld voor een andere, actuele benadering. We hebben daartoe alle reglementen herleid, in feite afgeschaft, tot drie kaderreglementen. De drie kaderreglementen geven de mogelijkheid aan àlle cultuuractoren om een projectsubsidie aan te vragen voor respectievelijk een artistiek-cultureel initiatief, een sociaal-cultureel initiatief of een erfgoedinitiatief. Het verschil tussen een artistiek-cultureel en een sociaal-cultureel project

vertaalt zich essentieel in de finaliteit van het project en het belang dat gehecht wordt aan hetzij het eindproduct, hetzij de wijze waarop het project wordt gerealiseerd. Het zijn jullie, de aanvragers die initieel bepalen hoe jullie project moet geadviseerd en beoordeeld worden. Wordt er finaal een voorstelling of een project gepresenteerd met artistieke ambities of wordt een project gerealiseerd waarin het proces, de manier waarop en waarmee en met wie gewerkt wordt, centraal staat. De aanvrager bepaalt en die aanvrager mag vreemd gaan. Waarmee ik bedoel dat kunstorganisaties even goed erfgoedprojecten kunnen plannen en cultuur- en gemeenschapscentra ambities kunnen koesteren voor artistieke initiatieven. En waarom zouden erfgoedorganisaties en zelfs bibliotheken ad hoc geen sociaal-cultureel project kunnen lanceren ?

Cruciaal voor ons beleid is de toegevoegde waarde van het project voor het culturele landschap in de provincie; níét wie of wat het project aanvraagt en realiseert.

Vandaar ook dat we niet langer vertrekken vanuit de ondersteuning van diverse disciplines; een onderscheid dat binnen de hedendaagse artistieke praktijken trouwens niet meer aan de orde is of toch moeilijker hanteerbaar.

Vandaar ook dat àlle cultuuractoren kunnen inschrijven op de drie kaderreglementen.

Vandaar ook dat wij de zogenaamde aanvraag-drempel bijzonder laag hebben gehouden en de planlast hebben beperkt tot het uiterste minimum.

Alle informatie is helder en gebruiksvriendelijk terug te vinden op onze nieuwe website die ik ter afsluiting aan jullie wil voorstellen en bij deze officieel wens te lanceren.

Een heldere en transparante communicatie met het veld. Ik verzeker u dat ik die mantra de voorbije jaren meerdere malen mocht aanhoren en toch bleef dit dé achilleshiel en de zwakke schakel. Daartoe zijn talloze redenen aan te brengen. Vaak terecht, vaak ook schijnredenen die een foute aanpak maskeren. Vaak kon het probleem worden herleid tot een te veel aan doelgroepen die bereikt moesten worden en een diversiteit aan communicatie en communicatiekanalen die de boodschap eerder vertroebelden dan helder wist te verwoorden.

De vernieuwde portaalsite van de Dienst Cultuur heeft alvast de ambitie om dit euvel te vermijden. De portaalsite werd de laatste maanden helemaal herijkt en ontworpen als een informatiewebite voor het cultuurveld, voor de cultuuractoren. Voor jullie dus. De portaalsite van de Dienst Cultuur is dus géén cultuursite voor de burger of de cultuurconsument. Voor een uitgebreid overzicht van het culturele aanbod kan men meer dan ooit terecht bij onze evenementensite UIT in West-Vlaanderen.

Essentieel binnen onze communicatie is de permanente uitwisseling van actueel nieuws. Geen efficiënter wapen daarvoor dan een maandelijks digitale nieuwsbrief. Vandaar mijn warme oproep om vandaag nog in te schrijven op onze nieuwsbrief.

Beste vrienden en collega's, zoals uitvoerig toegelicht zullen wij de komende jaren, in de geest van continuïteit en verandering, blijven inzetten op **initiëren**, **coördineren** en **stimuleren** van toonaangevende culturele initiatieven. De drie cultuurreglementen laten ons toe waardevolle projecten vanuit onze actoren te optimaliseren. We zullen verder in samenspraak met Brussel en de lokale besturen de coördinerende taken in het algemeen en binnen erfgoed en de

bibliotheekwerking in het bijzonder ter harte nemen. Maar vooral wensen we, meer dan ooit, eigen initiatieven te realiseren waarin we, samen met jullie, het verschil willen maken binnen het cultuurlandschap van deze kustprovincie én van Vlaanderen.

Beste collega's en cultuurvrienden,

Toen ik nog maar enkele maanden geleden het parlement verliet om uw gedeputeerde te worden, werd en word ik tot op vandaag verrast door de veelheid in onze culturele wereld. Door de inzet en de veerkracht van mijn medewerkers tijdens de voorbije, soms woelige maanden en vooral door de nog steeds grote onwetendheid in de dorpsstraat over de meerwaarde van onze provinciale inzet.

Een dikke merci voor al wie mij heeft geholpen om U vandaag zoveel te kunnen vertellen.

We kijken uit naar een nieuw, zondermeer fantastisch cultuurseizoen en zien en spreken elkaar spoedig.

Ik dank u

Myriam Vanlerberghe

Gedeputeerde voor cultuur & welzijn

